

ÚČETNICTVÍ, ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Alena Kerlinová
Alena.Kerlinova@law.muni.cz

Účetnictví

- Cílem nabídnout věrný a poctivý obraz o:
 - Předmětu účetnictví
 - Finanční situaci účetní jednotky
- Účetnictví jsou povinny vést tzv. účetní jednotky (zákon o účetnictví, § 1, odst. 2):
 - PO, které mají sídlo na území ČR
 - Zahraniční PO a jednotky, pokud na území ČR podnikají nebo provozují jinou činnost dle zvláštních předpisů
 - Organizační složky státu
 - FO zapsané jako podnikatelé v obchodním rejstříku
 - Ostatní FO, podnikatelé, pokud jejich obrat podle zákona o DPH přesáhl 25 mil. Kč
 - Ostatní FO na základě svého rozhodnutí
 - ...

Zákon o účetnictví od 1.1.2016

- „Znovuzavedení“ jednoduchého účetnictví
 - ALE pouze pro:
 - Spolek a pobočný spolek
 - Odborová organizace
 - Organizace zaměstnavatelů
 - Círky a náboženské společnosti nebo církevní instituce
 - Honební společenstva
 - PLUS kritéria:
 - Nejsou plátcí DPH
 - Celkové příjmy za poslední účetní období nepřesáhnou 3 mil. Kč
 - Hodnota majetku nepřesáhne 3 mil. Kč
 - Peněžní deník (peněžní prostředky + příjmy a výdaje), kniha pohledávek a závazků, pomocné knihy o ostatních složkách majetku
 - Po skončení účetního období:
 - Přehled o majetku a závazcích
 - Přehled o příjmech a výdajích

Význam účetnictví

- Poskytuje informace podstatné pro řízení
- Externí uživatel si může udělat názor na to, zda a nakolik je společnost finančně zdravá a jak se bude vyvíjet v budoucnosti
- Důležitý podklad pro trestní řízení, správní řízení, daňové řízení, sociální zabezpečení apod.

Funkce účetnictví

- Informační funkce
 - O společnosti a jejím hospodaření
- Dokumentační funkce
 - Podklad pro vyměření daně a důkazní prostředek ve sporech
- Dispoziční funkce
 - Pro potřeby samotné účetní jednotky
- Kontrolní funkce
 - Pro potřeby kontroly ze strany zaměstnanců či finančních úřadů

Zpracování účetních informací

- Pravidelně se opakující cyklus prací:
 - Průběžné zachycování transakcí do účetních dokladů a věcný zápis do účetních knih
 - Finální zpracování účetních informací – zjištění konečných stavů a vyhotovení účetních výkazů
 - Rozvaha
 - Výsledovka (výkaz zisku a ztráty)
 - Výkaz peněžních toků (cash flow)
 - Výkaz o změnách ve vlastním kapitálu
 - Příloha

Cíle účetních výkazů

- Poskytovat údaje pro potřeby finančního řízení vlastní společnosti
- Pro externí uživatele (investoři, věřitelé, obchodní partneři, zákazníci, stát, poradci, finanční analytici,...)
 - Poskytovat pravdivé informace o finanční pozici, o výkonnosti a efektivnosti, o změnách ve finanční pozici
 - Posoudit úroveň hospodaření managementu společnosti a zhodnotit, jak využil zdrojů, které mu byly svěřeny
 - Podobněji informovat zejména o struktuře zisku/ztráty

Účetní výkaznictví

- Kvalitativní charakteristiky
 - Srozumitelnost
 - Relevance (významnost, závažnost)
 - Spolehlivost
 - Důvěryhodné zobrazení
 - Podstata (obsah) nad formou
 - Nestrannost
 - Opatrnost, obezřetnost, prozíravost
 - Úplnost
 - Srovnatelnost
- Základní východiska
 - Předpoklad trvání společnosti – souvisí s obezřetností
 - Akruální báze
 - Transakce a události, které mají pro společnost peněžní důsledky, se v účetnictví uznávají v době, kdy se udály, nikoliv až/jen v době, kdy za ně je přijata nebo uhrazena ekvivalentní částka peněz, a jsou vykázány v obdobích, k nimž se vztahují
 - Souvisí princip věcné a časové souvislosti
 - Časové rozlišení, vytváření rezerv

Rozvaha

- Obsahuje aktiva (majetek – dle stupně likvidity) a pasiva (zdroje krytí – dle vlastnictví)
- Stavová veličina – platná k datu vyhotovení
- Poskytuje informace o finanční pozici
- Neposkytuje však údaje o tom, jakou má společnost hodnotu
- Sumarizací všech transakcí společnosti zaznamenaných v jejím účetnictví

Rozvaha

- Aktiva
 - Vložené prostředky, které jsou výsledkem minulých událostí a které jí podle očekávání přinesou budoucí prospěch, budoucí užitek
 - Rozlišování brutto, korekce a netto
- Závazky
 - Současná povinnost společnosti postoupit své ekonomické prospěchy, a to v důsledku minulých událostí; jejich vyrovnání vyústí do snížení prostředků ztělesňujících ekonomický prospěch
- Vlastní kapitál
 - Zbytková část vyplývající z rozdílu mezi aktivy a závazky

! Splní-li položka požadavky na vykázání ve výkazu (např. je aktivem), automaticky požaduje současné uznání jiného, s ní souvztažného prvku (např. závazku nebo výnosu) !

! Důležitější ekonomická realita než právní forma – v případě, že dle právních předpisů nemůže být např. v rozvaze, nutno uvést v příloze !

Výsledovka (VZZ)

- K vyjádření výsledku hospodaření (zisk/ztráta) na aktuální bázi
- Ke zhodnocení chování a postavení společnosti za danou časovou periodu i schopnosti jejich manažerů
- Vykazuje tokové veličiny
- Rozvedení jedné rozvahové položky (zisku/ztráty) za účetní období – provozní x finanční x mimořádný
- Výnos je spojen s: přírůstkem peněz, přírůstkem nepeněžního aktiva nebo se snížením či zánikem závazku
- Náklad je spojen s: úbytkem peněz, úbytkem nepeněžního aktiva, se vznikem závazku

Výkaz cash flow

- Referuje o pohybu peněz (v hotovosti nebo na účtu) za daný časový interval
- Dělení na provozní činnost, investiční činnost a finanční činnost

! Zisk sám o sobě nevypovídá nic o schopnosti společnosti generovat peněžní prostředky !

Příloha a výroční zpráva

- Příloha
 - Má za úkol podat vysvětlující a doplňující informace
 - Zejména:
 - Obecné informace o společnosti a přijaté účetní politice
 - Přijaté zásady pro sestavování účetních výkazů
 - Detailní informace k jednotlivým výkazům
- Výroční zpráva
 - Podat doplňující informace vývoje činnosti společnosti a jeho současného stavu, upozornit na důležité události, nastínit předpokládaný vývoj společnosti
 - Obsahuje i zprávu auditora